

วิธีดำเนินการและการรวบรวมข้อมูล

ปัญหาและวัตถุประสงค์

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.๒๕๐๓ ใช้นานแล้ว เมื่อสภาพการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป ทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้เปลี่ยนหลักสูตรเดิมเป็นฉบับใหม่ พ.ศ.๒๕๑๔ อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเตรียมไม่พร้อม และทำให้เกิดปัญหาการใช้หลักสูตรหลายด้าน การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๑๔ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่กำลังใช้หลักสูตรอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ๑๑ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิจัยและการรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา ๑๑ ที่ใช้หลักสูตรใหม่ ในปัจจุบันมี ๑๐ โรงเรียน ได้แก่

- (๑) โรงเรียนอนุวัฒนา
- (๒) โรงเรียนชัยภูมิ
- (๓) โรงเรียนสตรีชัยภูมิ
- (๔) โรงเรียนภูเขียว
- (๕) โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
- (๖) โรงเรียนสิรินธร
- (๗) โรงเรียนสุรวิทยาคาร
- (๘) โรงเรียนรัตนบุรี
- (๙) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
- (๑๐) โรงเรียนสตรีสิริเกศ

จากโรงเรียนทั้ง ๑๐ โรงเรียนนี้แบ่งเป็นประชากร ๔ กลุ่มคือ

๑) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ ในเขตการศึกษา ๑๑ จำนวน ๑๐ โรงเรียน มีบุคลากรทั้งหมด ๓๕ คน ได้แก่

จังหวัดนครราชสีมา	๔	คน
จังหวัดชัยภูมิ	๑๐	คน
จังหวัดบุรีรัมย์	๔	คน

จังหวัดสุรินทร์ ๑๐ คน

จังหวัดศรีสะเกษ ๗ คน

๒) กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชา ๘ หมวดในโรงเรียนต่าง ๆ ใน
กลุ่ม ๑๑ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระหว่างที่ทำการสำรวจ ๕๕ คนคือ

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ๗ คน

หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา ๔ คน

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ๔ คน

หัวหน้าหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ๕ คน

หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ๗ คน

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ๑๐ คน

หัวหน้าหมวดวิชาศิลปศึกษา ๖ คน

หัวหน้าหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ ๖ คน

๓) กลุ่มอาจารย์ผู้สอน ได้แก่อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาทั้ง ๘ หมวด ๆ ละ ๒ คน

รวม ๑๑๓ คน

๔) กลุ่มเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ รวม ๓๑ คน ได้แก่

เจ้าหน้าที่แนะแนว ๔ คน

เจ้าหน้าที่ทะเบียน ๔ คน

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ๔ คน

เจ้าหน้าที่วัดผล ๗ คน

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๒๓๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำรวจข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น ซึ่งสร้างขึ้น
ทำนองเดียวกันกับแบบสอบถาม

การสร้างแบบสำรวจเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การพิจารณาโครงสร้างขององค์ประกอบหลักสูตร พร้อมทั้งศึกษาหลักสูตร
ฉบับใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๔ รวม ๖ เล่ม และเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

๒. สํารวจและประมวลปัญหาการใช้หลักสูตรจากแหล่งต่าง ๆ คือจากโครงการติดตามผลการใช้หลักสูตรชั้น ม.ศ. ปลายที่กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำขึ้น และปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนในเขตศึกษา ๑๑ ได้รวบรวมไว้

๓. การวิจัยหลักสูตรครั้งนี้ได้จัดทำร่วมกันหลายคนเพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกเขตศึกษารวมทั้งกลุ่มโรงเรียนในส่วนกลางด้วย จึงได้มีการประชุมช่วยกันสร้างแบบสำรวจ เพื่อจะได้เป็นแบบสำรวจชุดเดียวกัน

๔. ในระหว่างที่ประชุมร่วมกัน อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนะนำแก้ไขแบบสอบถาม และอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ทำการวิจัย

๕. นำแบบสำรวจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาหลักสูตรนิเทศ วัฒน และวิจัย พิจารณาและทดลองทำแบบสำรวจในชั้นต้น

๖. นำเอาข้อคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสำรวจทั้งหมดมี ๑๔ ชุด

ชุดที่ ๑ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยทุกฝ่าย มีคำถามแบ่งเป็น ๒ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ ได้แก่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิทางวิชาชีพ ระยะเวลาที่ทำงานในหน้าที่นั้น และการเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือไม่
ลักษณะของแบบสำรวจตอนที่ ๑ นี้เป็นแบบตรวจสอบ (Check List).

ตอนที่ ๒ ได้แก่ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีรายการปัญหาเกี่ยวกับการร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนในการใช้หลักสูตรใหม่ และการบริหารงานด้านวิชาการ ลักษณะของแบบสำรวจตอนที่ ๒ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ชุดที่ ๒ เป็นแบบสำรวจสำหรับหัวหน้าสายหรือหัวหน้าหมวดวิชา ๔ หมวด ได้แก่ หมวดภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา วิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ แบ่งคำถามออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ มีรายละเอียดแสดงถึง วุฒิทางวิชาชีพ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวด และประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา

หรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

ตอนที่ ๒ มี ๒ ตอนคือ ตอนที่ ๒ ก. เป็นรายการปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครูในหมวดการใช้อาคารสถานที่เรียน วิธีการวัดผล การออกข้อสอบ และการให้ระดับคะแนนแก่นักเรียนของครูในหมวด ลักษณะแบบสำรวจตอนที่ ๒ ก. เป็นแบบตรวจสอบ (Check List) ส่วนตอนที่ ๒ ข. เป็นรายการปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชา ลักษณะของแบบสำรวจตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ ๓ โคนแกโครงการปรับปรุงในหมวดวิชา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ชุดที่ ๓ - ๑๐ สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาทั้ง ๔ ดังกล่าวมาแล้วหมวดละ ๒ คน แบบสำรวจชุดนี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอน

ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ มีรายละเอียดแสดงถึงวุฒิทางวิชาชีพ ระยะเวลาที่ทำการสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

ตอนที่ ๒ ก. ให้ระบุเกี่ยวกับวิธีสอน ความเพียงพอของเอกสารหลักสูตรสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งวิธีออกข้อสอบและการประเมินผล

ตอนที่ ๒ ข. เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ในด้านต่าง ๆ ของแต่ละหมวดวิชา

ชุดที่ ๑๑ - ๑๔ สำหรับเจ้าหน้าที่แนะแนว ทะเบียน วัดผลการศึกษา และห้องสมุด แบ่งคำถามออกเป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ มีรายละเอียดแสดงถึงวุฒิทางวิชาชีพ ระยะเวลาในการทำงาน และประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

ตอนที่ ๒ ก. เป็นรายการปัญหาในการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ ๒ ข. เป็นปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติหน้าที่ ลักษณะของแบบสำรวจตอนนี้ เป็นแบบปลายเปิด

การทดสอบขั้นต้น

เมื่อได้สร้างแบบสำรวจเสร็จแล้ว ให้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน อาจารย์ที่ปรึกษา และบุคลากร ๓ ประเภทสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาสวนกลาง ๓ โรงเรียน ทดสอบขั้นต้น

ในการคัดเลือกโรงเรียนสำหรับทดสอบขั้นต้น ได้เลือกตามความสะดวกที่จะได้รับความร่วมมือ และกลุ่มประชากรมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษาจริง ๆ

ในการส่งแบบทดสอบขั้นต้นไปถึงโรงเรียนต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้ไปติดต่อและส่งแบบสำรวจควยตนเอง และไปเก็บแบบสำรวจกลับคืนหลังจากที่ไต่หังไว้ที่โรงเรียนเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงความเหมาะสมของคำถาม ประมาณ ๓ วัน เมื่อเก็บแบบสำรวจกลับคืนมาแล้ว ให้นำผลที่ได้จากการตรวจสอบและขอคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและจากการทดลองใช้ในโรงเรียน ๓ แห่งมาปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจฉบับทดลองให้เหมาะสมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วใช้แบบสำรวจชุดที่แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว

วิธีตรวจให้คะแนน

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งที่จะสำรวจปัญหาของการใช้หลักสูตรใหม่โดยตรง เหล่านี้ว่ามีมากน้อยเพียงใด ในการให้คะแนนจึงถือว่า ข้อใดที่ผู้ตอบเลือกตอบที่ "น้อยที่สุด" จะให้น้ำหนักคะแนน ๑ คะแนน "น้อย" ๒ คะแนน "มาก" ๓ คะแนน "มากที่สุด" ๔ คะแนน และไม่ไปปฏิบัติ "๐" คะแนน คะแนนที่ได้นี้ไม่ได้แสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้ตอบ เป็นแต่เพียงตัวเลขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การวิจัย และเป็นเครื่องแสดงว่าข้อใดของผู้ตอบเห็นว่ามีความยากน้อยเพียงใดเท่านั้น

การส่งแบบสำรวจฉบับจริงและการรวบรวมข้อมูล

ในการส่งแบบสำรวจไปยังกลุ่มประชากรต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจไปมอบให้กับอาจารย์ใหญ่ทุกโรงเรียนที่มาประชุมกลุ่มโรงเรียนที่จังหวัดชัยภูมิควยตนเอง และได้ออมของเปล่าปิดแสตมป์เจ้าหน้าที่เลขานุการกลุ่มโรงเรียนที่สำนักงานศึกษา-นิเทศก์ เขต ๑๑ จังหวัดนครราชสีมา เพราะเป็นที่ตั้งสำนักงานของกลุ่มโรงเรียน และเป็นจังหวัดที่ผู้วิจัยรับราชการอยู่ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา และไต่หาหนังสือแนะนำตัวเองเป็นหนังสือส่วนตัว ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อที่จะ

ให้ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากทุกฝ่าย หลังจากที่ได้ใช้เวลาสำหรับผู้ตอบประมาณ ๒ สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสำรวจที่สำนักงานศึกษานิเทศก์เขต ๑๑ ได้รับของคำตอบคืน ๕ โรงเรียน ที่เหลืออีก ๑ โรงเรียนคือจังหวัดสุรินทร์ เมื่อได้โทรเลขไปเตือนก็ได้รับคำตอบว่าส่งมาแล้ว จึงไปรับได้ครบทั้ง ๑๐ โรงเรียน

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดแยกตามชนิดของแบบสอบถามและได้รับคืนดังนี้

๑. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ๔๐ ฉบับ ได้รับคืน ๓๕ ฉบับ

คิดเป็น ๘๗.๕%

๒. หัวหน้าหมวดวิชา ๔๐ ฉบับ ได้รับคืน ๕๔ ฉบับ คิดเป็น ๗๖.๒%

๓. อาจารย์ผู้สอน ๑๖๐ ฉบับ ได้รับคืน ๑๑๓ ฉบับ คิดเป็น ๗๐.๖๒%

๔. เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ๔๐ ฉบับ ได้รับคืน ๓๑ ฉบับ คิดเป็น ๗๗.๕%

ในการส่งแบบสอบถามประชากรแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากัน การที่แบบสำรวจได้ไม่ครบอาจจะเป็นเพราะไม่มีบุคลากรปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น แต่จากเปอร์เซ็นต์ก็สามารถที่จะใช้วิเคราะห์ได้.

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบทุกคน ในเรื่องวุฒิทางวิชาชีพ ระยะเวลาที่ทำงานในหน้าที่นั้น และการเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือไม่ โดยใช้การร้อยละ

๒. แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ โดยใช้สัดส่วนและเสนอในรูปแบบทศวรรษกลม และในการเสนอปัญหานั้นจะเสนอปัญหาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐ ขึ้นไป

๓. หากค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบโดยกำหนดระดับคะแนนเป็น ๔ ระดับดังนี้คือ

มีปัญหามากที่สุดให้	๔	คะแนน
มีปัญหามากให้	๓	คะแนน
มีปัญหาน้อยให้	๒	คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุดให้	๑	คะแนน

๔. การแปลความหมายของปัญหาแต่ละระดับ .

มีปัญหามากที่สุด	หมายความว่า	การใช้หลักสูตร เกิดผลน้อยที่สุด
มีปัญหามาก	หมายความว่า	การใช้หลักสูตร เกิดผลน้อย
มีปัญหาน้อย	หมายความว่า	การใช้หลักสูตร เกิดผลมาก
มีปัญหาน้อยที่สุด	หมายความว่า	การใช้หลักสูตร เกิดผลมากที่สุด

๕. สำหรับข้อมูล เกี่ยวกับรายการปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรที่ทางโรงเรียน ยังมีใ้ค้นำไปปฏิบัติ ผู้วิจัยถือว่าเป็นปัญหามากและจะนำมาแจกแจงหาความถี่

๖. ใครรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการปรับปรุงภายในหมวดวิชาตามความเห็นของหัวหน้าหมวด และปัญหาที่เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนประสบในการใช้หลักสูตรใหม่ ไปประกอบการอภิปรายและเสนอแนะ

๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณหามัชฌิมเลขคณิตจากสูตร^๑

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัชฌิมเลขคณิต}$$

$$N = \text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}$$

$$f = \text{จำนวนความถี่}$$

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากสูตร^๒

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

หาการยลละ

^๑ประคอง กรรณสุก, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๕๐.

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑